

Archivní doklady k příběhu paní Hermíny Musilové ze Stonařova

objevovali Hanka Hrdličková, Vanda Vacková, Daniel Krčál a Matěj Kučera
s paní učitelkou Mgr. Lenkou Pickovou ze ZŠ Křížová v Jihlavě.

Abychom zjistili co nejvíce o odsunech ze Stonařova, o shromažďovacích lágrech, repatriaci paní Musilové a dalších dobových záležitostech, zaměřili jsme do Oblastního archivu v Jihlavě. Zde se nám velmi věnoval archivář Mgr. Petr Dvořák, za což mu patří velký dík.

Dobová pohlednice Stonařova a staré radnice

Soupis majetku zabaveného Schebestovým

Stavěn 105.

Stavěn inventar:

- 12 kromě.
- 3 kromě
- 14 jaložice
- 14 telata
- 14 kůza
- 14 prasce
- 17 slepice
- 12 kusy

Stavěn inventar:

- 2 postele
- 2 periny
- 1 polštář
- 2 skříně
- 1 noční stůl
- 1 stůl
- 3 židle
- 1 otoman
- 2 předsedácké
- 2 koberec
- 4 stropy
- 1 zrcadlo
- 2 budíky
- 2 postele
- 2 periny
- 1 polštář
- 1 skříň
- 1 hodiny nástěnné
- 1 stůl

- Rachy: 1 sporák
1 polička na nádob
1 police s kování
2 kance

Stavěn majitel: Schebesta Josef
příjme: zůstává stále

- 1 kresle s příslušenstvím
- 2 židle čtyřhranné
- 1 stůl, 1 věšák na šaty
- 3 židle
- 2 židle stroje státní
- 1 zrcadlo
- 1 náhla kuchyňská
- 6 kusů
- 1 kuchyňské mlýny

Stavěn inventar:

- 2 skříně
- 2 postele
- 2 periny
- 1 polštář
- 3 židle
- 1 koberec
- 1 státní předsedácké
- 1 stůl
- 3 stropy
- 1 sporák

Seznam Němců nasazených na práci do zemědělství podle obcí

	rok nar.	poměr k hlavě rodiny.	zaměstnavatel.
František	1885	hlava rod.	Kožesník Š.172
" Kateřina	1882	manželka	" "
Brožová Anna	1912		Bradač Stanislav č. 69
Šebesta Josef	1902	hlava rod.	Miroslav Musil č.105
" Marie	1907	manželka	" " "
" Marie	1926	dcera	" " "
" Hermína	1928	dcera	" " "
Kolbová Hilda	1927		Kumprecht Václav č.29
Körber František	1883	hlava rod.	Macek Jaroslav čp-142
" Kateřina	1885	manželka	" " "
Felinghauerová Kateřina	1899	matka	Svoboda Jaroslav 261
Felinghauer Jan	1932	syn	Kolář Antonín 36
Webrová Františka	1913		Bobek František 240
Pol Alfred	1928		Kružík Alois 16

MNV Stonařov – soupis obyvatel německé národnosti

Místnímu Národnímu výboru ve Stonařevě.

Seznam Němců:

Bez. cis.	Příjmení a jméno	Rok naroz.	Povolání rodiny a zaměstnání	Ulice a cis. domu	Kategorie	Poznámka
36.	Nemec Josef	1912	farar	83	6	
37.	Körberova Marie	1922	kucharka	83	7	
38.	Krebs Frantisek	1879	keřtelník	91	8	
39.	Krebsova Augusta	1862	manz. v dom.	91	8	
40.	Mrka Jan	1860		97	8	
41.	Mrkova Marie	1862	manželka	97	8	
42.	Linheva Frantiska	1903	v domac.	98	8	
43.	Längeva Marie	1883	v domacnosti	99	8	odprana
44.	Novakova Katerina	1887	v domacnosti	102	8	
45.	Novakova Katerina	1923	dcera, dom.	102	8	
46.	Sebesta Josef	1903	v zemelatelvi	105	4	odprana
47.	Sebestova Marie	1907	manželka, dom.	105	8	
48.	Sebestova Marie	1926	dcera, dom.	105	8	
49.	Sebestova Herm.	1928	dcera, dom.	105	8	
50.	Fabesova Katerina	1872	v dom.	108	8	
51.	Partsch Frant.	1859	kartacnik	109	5	
52.	Neubauerova Marie	1911	zemdel.	111	4	odprana
53.	Neubauerova Marie	1937	dcera	111	8	
54.	Neubauer Arnest	1941	syn	111	8	
55.	Neubauer Matej	1873	tchan	111	8	
56.	Neubauerova Marie	1885	tchyne	111	8	
57.	Plassova Josefa	1906	domacnost	115	8	smis.manz.
58.	Plassova Marie	1932	dcera	115		
59.	Plassova Adelfa	1939	dcera	115		
60.	Plass Reinhard	1942	syn	115		
61.	Novak Jan	1872	tesarsky mistr	116	5	
62.	Novakova Marie	1881	manželka, dom.	116	8	
63.	Kraus-Farst	1882	obuvnik	117	5	
64.	Krausova Antonie	1884	manželka	117	8	
65.	Pelikanova Frantiska	1920	domacnost	118	8	
66.	Pelikanova Brigita	1940	dcera	118	8	
67.	Pelikanova Helga	1941	dcera	118		
68.	Sykerova Celestina	1873	domacnost	118	8	
69.	Příbyl Jan	1928	syn listenese	122	7	ze smis.manz.
70.	Příbyl Josef	1929	syn listenese	122	7	"

Společná registrace Němců - Archiv města Jihlavy

S t o n a ř o v .							
23	✓ 91 Kaučův Zdeněk	19. 11. 1899 Jihlava Jihlava	Pal Jihlava	aur	není registrován	3.	
24	✓ 92 Růžena Zdeněk	27. 12. 1902 Jihlava v domě		aur	— " —		
25	✓ 96 Karlau Jan	17. 1. 1883 Kopce Trst	diakonie	aur	— " —		
26	✓ 96 Marie Kmlauová	10. 2. 1899 Kopce Trst	— " —	aur	— " —		
27	✓ 100 Anna Jihlava	9. 8. 1911 Kopce Trst	v domě	aur	— " —		není registrován
28	✓ 103 Marie Welfová	11. 6. 1914 Kopce Kopce	Pal. Jihlava	aur	— " —		
29	✓ 109 Karlau Nováková	6. 10. 1893 Kopce Trst	diakonie	aur	— " —		
30	✓ 115 Karlau Marie	3. 4. 1921 Kopce Trst	v domě	aur	— " —		není registrován
31	✓ 111 Marie Váňová	29. 9. 1911 Kopce Trst	v domě	aur	— " —		není registrován
32	✓ 115 Josef Plavský	18. 11. 1914 St. Petřík Trst	Pal. Jihlava Kopce	aur	— " —		
33	✓ 116 Jan Novák	16. 12. 1882 Kopce Trst	diakonie	aur	— " —		
34	✓ 116 Marie Nováková	29. 4. 1881 Kopce Trst	— " —	aur	— " —		
35	✓ 117 Antonín Kmlau	10. 6. 1894 Kopce Trst	— " —	aur	— " —		
36	✓ 118 Marie Pávek	1. 5. 1922 Kopce Trst	v domě	aur	— " —		
37	✓ 118 Celestina Jihlava	14. 5. 1923 Jihlava Jihlava	diakonie	aur	— " —		
38	✓ 118 Augustin Müller	13. 3. 1882 Kopce Jihlava	— " —	aur	— " —		

Seznam osob německé národnosti z r. 1950 – archiv

28. Schmidt Katarina	16	Jihlava	ST - SCH
29. Schneider Josef	52	Litoměřice	
30. Schlicksbier Mathias	41	Věžnice	
31. Katherina	37	-	
32. Franz	16	-	
33. Anton	8	-	
34. Josef	4	-	
35. Schütz Franz	38	Lovčovice	
36. Magdalena	63	-	
37. Schmidt Johann	46	Přestředkovice	
38. Franziska	42	-	
39. Johann	13	-	
40. Hermine	12	-	
41. Schindler Franz	40	Rančířov	
42. Elisabeth	32	-	
43. Marie	12	-	
44. Franz	9	-	
45. Anna	7	-	
46. Hilde	6	-	
47. Rudolf	3	-	
48. Elisabeth	2	-	
49. Eduard	1	-	
50. Schebesta Josef	43	Stenařov	
51. Marie	39	-	
52. Marie	19	-	
53. Hermine	18	-	
54. Schwarz Mathias	68	Falknov	
55. Elisabeth	67	-	
56. Schöneich Anton	79	Opava	

Ú v o d .

Shel King

Sběrné středisko v Jihlavě vzniklo na základě výnosu ministerstva vnitra ze dne 29. října 1945 číslo II-1622.17/10-45-33-V/4 dnem 20. ledna 1946 v baráckách BM, kde byl do září 1945 internační tábor B. Středisko bylo od počátku ve správě ONV. Velitelem byl vrah. strážm. SNB Bohumil Musil s přiděleným vrah. strážm. Janem Vlasákem a Lvem Jüttnerem. Po stránce hospodářské vedl středisko praporečkář SNB J. Zvěřina. Službu vykonávalo 40 čekatelů SNB, z nichž polovina přešla z Třebíče a polovina z Velkého Meziříčí z tamních likvidovaných pracovních táborů. Zároveň přesunuli zbytky internovaných z těchto táborů, určených k odsunu. Ve středisku bylo soustřeďováno pro odsun průměrně 1.000 až 1.200 osob. Výnosem ministerstva vnitra č. B-300/21094-ref.B ze dne 20. listopadu 1946 bylo středisko přeměněno ve středisko nemocniční.

Písemnosti byly po zrušení střediska z převážné části předány ONV v Jihlavě, část byla předána do střediska Svatobořice. Obě části se později dostaly do okresních archivů v Jihlavě a v Hodoníně a soustřeďovány byly na archivním oddělení KS MV v Brně. Podstatnější část fondu, převzatá z Jihlavy, byla zpracována ve společném inventáři s jihlavskými internačními tábory. Poněvadž šlo o středisko zcela samostatné a s jiným zaměřením než střediska pracovníků byly písemnosti vyčleněny a utvořen z nich samostatný fond.

Fond po uspořádání tvoří 2 kartóny písemností a jedna samostatně uložená evidenční kniha (index k podacímu protokolu) z roku 1946. Skartován byl pouze seznam zaměstnavatelů, kterým byly přiděleny pracovní síly ze střediska a některé duplicity. V zápisech některých knih pokračovalo nemocniční středisko. Proto jsou ve fondu Nemocniční středisko Jihlava Služební kniha od 1.7., strážní kniha od 7.3., kniha lékařsky ošetřených od 1.7. a pokladní deník od 2.7.1946. Fond není úplný. Především chybí přesné seznamy odsunutých Němců. Nejdůležitější evidencí odsunovaných jsou přepravní listky, seřazené abecedně.

Inventář sestavil 7. srpna 1964 prom.hist. Ivan Štarha.

Když byl spolehlivý jako ob. voják, a by byl také spolehlivý jako národní správce.

Čís. 105 nár. spr. Miroslav Husil je velmi dobrý hospodář, udržoval si se stylem s Němci, konvadi diti měli dobrou pověst, opustil ale pak od tohoto rámcem oreniti se s deern byr. majitel Němce

Čís. 121 Kacalířka ~~Bentou~~ podle sledování má slabé zemědělské znalosti a podle poslechu má mít poměr s Němci, která n náho pluví.

Čís. 143 Jurka Bohušar je nár. správcem na předlosti Němce Antonína Poláka s jeho deern Heron Polakovou zamyšlí se oreniti v důsledku jejího odhodnutí. Tato Herka Poláková je se smíšeného manželství její matka je původu českého, Herka Poláková má již osvědčení státní příslušnosti vydané ministerstvem vnitra. Jinak Bohušar Jurka je velmi dobrý hospodář, v a majetku jeho nastávajícího chána je konfiskován a chce ho si ho vyplatiti.

Čís. 167 Kozel Josef je slovenské národnosti, je dobrý hospodář, proto nemáme přitím k žádosti, aby byl zmíněn.

Čís. 142 nár. spr. Kacch Janoslav byt podle našeho mínění zhoroval na menším hospodářství, co se ponechává na rozhodnutí samé osidlovací komise.

Ze dne 25. 1. 1949 – Referát národní bezpečnosti v Jihlavě žádá MNV Stonařov o vyjádření, jak se Hermína Šebestová chovala po dobu okupace.

OKRESNÍ NÁRODNÍ VÝBOR
Referát národní bezpečnosti v Jihlavě
Křížová ul. I – Telefon 650

V Jihlavě 25. ledna 1949.

Číslo jedn.: 409/49.

Věc: Hermína Šebestová, repatriace.

K. a. j.

Místní národní výbor

Příloha: 0.

ve Stonařově.

Žádám o podání zprávy, jak se chovala po dobu okupace Hermína Šebestová, nar. 3.4.1928 ve Stonařově, posledně bytem tamtéž a jaké stanovisko zaujímá tamní MNV ve věci její repatriace do ČSR. O tuto žádá její snoubenec Miroslav Musil, s kterým má jmenovaná nemanželské dítě.

Referent pro národní bezpečnost
z pověření:

Místní národní výbor Stonařov	
Došlo: 27. 1. 1949	
Čj.: 67/49	Příloh: -
Vyřízeno: 3. 1. 1949	

Ze dne 2. 2. 1949 – Doporučení repatriace Hermíny Šebestové od MNV Stonařov

67 /49

Repatriace k čj.409/49

Okresnímu národnímu výboru
/bezpečnostní odd./ V Jihlavě.

Dle přípisu ze dne 25.1.1949 ve věci repatriaci Hermíny Šebestové sdělujeme, že MNV ve Stonařově rozhodl ve své schůzi pl. MNV konané dne 1. II. 1949 jednohlasně bez jakýchkoliv námitek doporučit shora jmenované její repatriaci jako důvod se uvádí: Ovládá plyně český jazyk, má nemanželské dítě s českým občanem Mirosl. Musilem, její otec Josef Šebesta zachránil dle výpovědi svědků v roce 1945 svým vkhazen obec Kněžice, kterou chtli při odstupu Němci ještě vyvraždit a srovnat se zemí buďeli kladen další odpor tamných partizánů, její strýc František /jejího otce bratr/ byl jako komuniste vězněn v koncentráku, kde také zahynul. Na základě shora uvedených důvodů byla také doporučena repatriace shora jmenované.

Předseda MNV.

8. 3. 1949 – žádost MNV v Třešti o sdělení současné adresy Hermíny Šebestové

144

Okresní národní výbor - Referát národní bezpečnosti v Třešti.

Zn.: 264-26/2 1949-Č

Místní národní výbor
ve S t o n a ř o v ě .

V ě c : Hermína Š e b e s t o v á - repatriace.

V Třešti dne 7. března 1949.

Místní národní výbor
Stonařov

Došlo: 8.3.1949
Čj.: 144/49 Příloh: -
Vyřizeno: 9.3.1949

Žádám o přesné sdělení nynější adresy Hermíny Šebestové,
nar. 3.4.1928 ve Stonařově, okr. Třešt, o je již repatriaci žádá
její snoubenec Miroslav Musil, nar. správce, bytem ve Stonařově,
čís. 105.
Zprávu podejte s urychlením.

Bezpečnostní referent ONV:
Z příkazu:
[Signature]

9.března

49.

144/49.

; Hermína Šebestová repatriace.

Okresní národní výbor -referát národní bezpečnosti
v T ř e š t i .

K Vašemu přípisu ze dne 7.března 1949 č.j.264-26/2 1949
zasílám přesnou adresu na výše jmenovanou:

Hermína Šebestová Neuhoř 123 -Post.Bonbruck,Krajs Vilsbiburk,
Niederbauern -USA Zone.

Za MNV :

16. 9. 1950 – doporučení udělit Hermině Musilové, roz. Šebestové československé občanství

NI NÁRODNÍ VÝBOR
V TŘEŠTĚ

16. 9. 1950

u. 216 - 16/p - 1950 - I/Kop

Krajinský národní výbor
Jihlava.

30/12

Hermina Musilová, Stouňov 105 -
udělení obč. st. občanství podle § 2 zák. 184/48 Sb.
Příloha: 1 ks.

V příloze předkládáme žádost dle znenámenání
k delšímu řízení s návrhem na kladné vyřízení, jelikož
dle stěhnutí má znenámenání kladný poměr k lid. dnu.
řízení a nyní chováme dle právního, je bude raději
ob. občanství a je to bude vyhovovat v českém dnu.

K
Accl spi

M. J.

16. 9. 1950

18. 12. 1950 – výměr o udělení čsl. občanství Hermině Musilové i jejímu synovi

KRAJSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR V JIHLAVĚ
TELEFON Č. 804-810

Zn.: 216-27/11-1950-III/1.

V Jihlavě dne 18. prosince 1950.

V ý m ě r .

Paní

Hermína Musilová, roz. Šebestová,
Stonařov č. 105, okr. Třešť.

Vzhledem k sňatku, který jste uzavřela dne 15. 7. 1950 s československým občanem Miroslavem Musilem, vyslovuje krajský národní výbor v Jihlavě podle § 2 zákona ze dne 13. července 1949, č. 194 Sb. k Vaší žádosti ze dne 12. září 1950 souhlas s nabytím československého státního občanství.

Oddací list opatřený příslušnou doložkou a 3 osobní doklady se Vám vrací.

Současně s Vámi nabývá československého státního občanství Váš syn mladší 15 let, kterého jste pojala do žádosti a to Miroslav Šebesta, nar. [redacted] ve Vilšbibuřku.

Referent KNV:

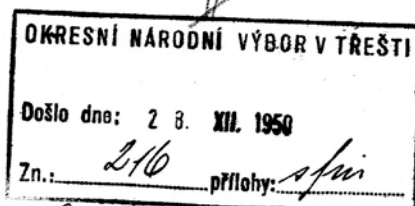
Okresní národní výbor
T ř e š ť .

k zn. 216-16/9-1950-I/Kop. ze dne 10. 10. 1950.

Na vědomí a k doručení. Před doručením vyberte od žadatelky podle sazebníku B, č. 1, písm. b/ v. nař. č. 7/1947 Sb. dávku za úřední úkon v částce Kčs 400.-.

Referent KNV:

R. Škorpál

Převzato na 6. I. 1951

18. I. 1951

*Výměr o nabytí čsl. občanství manželky
t. občanství přijala
především v čsl. občanství manželka Miroslava Musila
rodni listy a oddací*

26. II. 1951

Musilová Hermína

Franz Schebesta

V rámci zátahu gestapa na členy buněk KSČ v jihlavských podnicích Kotva a Steinhauer byl 27. června 1941 zatčen i německý antifašista Franz Schebesta, narozený 19. prosince 1906 ve Stonařově č. 105. Byl svobodný a za okupace neprijal říšské občanství. Zatčení Franze Schebesty popsala jeho očitá svědkyně - Schebestova neteř. Podle jejích slov k němu došlo na dvoře rodného domu v okamžiku, kdy chystal koně a vůz, s nimiž měl jet na louku pro seno.

Schebesta byl přemýšlivým a na obvyklé venkovské poměry seřetlým člověkem. Po práci se věnoval vzdělávání. Studoval mj. politickou literaturu, kterou si za předmnichovské republiky objednával a obstarával poštou. Členem KSČ se stal již počátkem 30. let 20. století, a když byla v roce 1935 ustavena místní organizace KSČ přímo ve Stonařově, stal se jejím referentem.

Po smrti otce převzal hospodářství bratr Josef, jemuž Franz pomáhal. Veškeré své dědictví, jež na Franze tehdy připadlo, věnoval na podporu boje španělské republikánské vlády proti fašistickému povstání.

žebestův rodný dům ve Stonařově.
Dr. Radim Gonda

Se soud vyslovuje postupně. V textu Rozsudku je v této souvislosti uvedeno: „Obvinění Schebsta při lhaní nic nevedlo, že není – v protikladu k tomu, co bylo, jak plyne z obsahu spisu, připsáno – Němec, nýbrž pochází z původem české rodiny, která se nicméně přestěhovala do Stonařova; cítí se jako Čech a protektorátní příslušník; jeho bratr se stal Němcem sňatkem. – Spisová poznámka policie naproti tomu poukazuje na to, že Schebsta by měl být nahližen jako říšský občan, ačkoli on se za takového neprohlásuje.“ Německy dle textu rozsudku hovořil Franz Schebsta téměř plyně. Skutečnost, že předek rodiny, který si vzal německou ženu ze Stonařova, skutečně pocházel z moravského rodu slovanského a nikoliv německého původu potvrdila i neteř Franzovy Schebsty.

Součástí Schebestovy osobní knihovny byl výpravný Meyersův lexikon.
Soukromá sbírka

[illegible]

Záznam o transportu Franze Schebesty z vězení v Brně do koncentračního tábora Flossenbürg z 26. 1. 1945.
International Tracing Service in Bad Arolsen

Příčinou odmítnutí říšského občanství a volby protektorátní příslušnosti ze strany Schebesty, ale i řady dalších československých Němců, byla zjevně vedle dalších možných důvodů snaha vyhnout se odvedení do německého wehrmachtu a osobnímu nasazení v agresivní dobytčácké válce nacistického Německa.

Schebesta byl vězněn v Jihlavě, Brně, jeden a čtyřt krát v Mnichově a ve Vratislavi. Dne 26. ledna 1945 byl z Brna převezen do koncentračního tábora Flossenbürg v Bavorsku. Poslední úsek životní cesty Franze Schebesty vedl 20. února 1945 do odbočky koncentračního tábora Flossenbürg v Plattlingu, kde v nemocnici krátce po osvobození ve věku 38 let v 6:45 ráno 4. května 1945 zemřel. Zaznamenanou příčinou smrti způsobenou dlouhodobými podmínkami věznění byla zástava srdce v důsledku zánětu střev. Pohřben byl v Plattlingu na pohřebišti zvláště zřízeném pro vězňe koncentračního tábora.